

Israel Horovitz'in "Beyrut Yıkılıyoo" Oyununda Etnik Olguların Kadın Karakterler Arası Çatışmaya Yansımaları

Sümeýra GÜMRÜKÇÜ^{1*}

¹Haliç Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Öğrencisi, Tiyatro
Anasanat Dalı, İstanbul, Türkiye

Geliş Tarihi: 30.01.2019

*Sorumlu Yazar e mail: sumeyragumrukcu@hotmail.com **Kabul Tarihi:** 26.01.2019

Atf/Citation: Gümrükçü, S., "Israel Horovitz'in "Beyrut Yıkılıyoo" Oyununda Etnik Olguların Kadın Karakterler Arası Çatışmaya Yansımaları", Haliç Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi 2019, 2/1: 123-135.

Özet

Bu çalışmada Yahudi kökenli Amerikalı yazar İsrail Horovitz'in, konusunu yaşanmış bir olaydan aldığı "Beyrut Yıkılıyoo" adlı tek perdelik kısa oyunu ekseninde; ek olarak, "6 Otel" oyununun en beğenilen parçalarından da biridir, oyundaki kadın karakterler arasında özelde "etnik hüviyet" genelde de "kadın kimliği" ile cinsiyet ayrımına yol açan çatışmalar incelenecektir. "Beyrut Yıkılıyoo" oyunu 2006 yılında Lübnan ve İsrail arasındaki savaşta, yirmili yaşlarındaki dört gencin arasında, bir otel odasında geçmektedir. Bu bağlamda yazar İsrail Horovitz'in, kişisel tarihi ve etnisite ile cinsiyet eşitsizliği hakkındaki şahsi görüşleri de sunulacaktır.

Bu çalışmada, cinsiyet sorunları ve etnik kimlik dayanakları dramaturjik açıklama, eleştiri, tanıtım ve bilgilendirme yöntemleri ile irdelenecektir.

Anahtar Kelimeler: Tiyatro, Kimlik, Çatışma, Dramaturji, Kültür

Reflection of Ethnic Phenomena on Female Characters in Israel Horovitz's "Beirut Rocks"

Abstract

In this study, in the light of "Beirut Yıkılıyoo"- the one-act short play - in addition to one of the most admired parts of the "6 Hotels" play based on a true story of Israel Horovitz who is Jewish American; in particular "ethnic identity" and in general "female identity" and conflicts that cause gender discrimination among the

female characters will be examined. The play takes place among four young people in a hotel room in their twenties in the war between Lebanon and Israel in 2006. In this context, the author's (Israel Horovitz) personal history and personal views on ethnicity and gender inequality will also be presented.

In this study, gender issues and ethnic identity bases will be examined through dramaturgical explanation, criticism, publicity and information methods.

Key Words: Theatre, Identity, Conflict, Dramaturgi, Culture

1.Giriş

İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi “Bütün insanlar hür, haysiyet ve haklar bakımından eşit doğarlar” maddesi ile başlar (TBMM, 2018). Biyolojik bir canlı olarak insan ırkı, bu eşitliğin içerisinde bir ayrıcalık aramış olacak ki zaman içerisinde kendi türünü sınıflandıran kimlikler ortaya çıkarmıştır.

Bu kimliklerden biri Etnik Kimliktir. “Etnik” sözcüğünün etimolojisinin Yunanca’daki ulus yani ethnos kelimesine dayandığı bilinmektedir. Gordon Marshall (2005 :215) ise bu kelimenin siyasi bir birliktelikten ziyade ortak kökene sahip olduğuna dair inancı olan birliği temsil ettiğini de söyler ve etnisite maddesine şunları ekler; “Etnisite terimi ırk terimine karşı olarak bulunmuştur. Çünkü, etnik bir grubun üyeleri ırksal özelliklerine göre tanımlanabilecekleri halde, bunun yanında, din, meslek, dil ya da politika gibi başka kültürel özellikleri de paylaşıyor olabilirler...” Bu doğrultuda, etnik kimlik kavramının toplumsal ayrımcılığa sebebiyet verdiği de düşünülebilir.

Toplumsal anlamda bir diğer ayrıştırıcı da Cinsiyet Kimliğidir. Cinsiyet terimi, Marshall’ın belirttiğine göre, sosyolojiye Ann Oakley tarafından dahil edilmiştir. Oakley’e göre; cinsiyet [ing.: Sex] biyolojik yönden kadın ile erkek cinsinin arasındaki ayrımı, toplumsal cinsiyet [ing.: Gender] kadınlık ve erkeklik arasındaki toplumsal bakımdan eşit olmayan bölünmeyi anlatır. Bu doğrultuda kız ve erkek çocuklarının yetiştirilişi, aile çatısında toplumsallaşması ve nihayetinde yetişkin

birer kadın ve erkek bireye dönüşmesini inceleyen çalışmalar bulmak da mümkündür. Marshall, toplumsal cinsiyet konusunda iki tür eleştiriye rastlandığını ifade eder; birinci eleştiriye, biyolojik etken ile toplumsal etken arasında kurulan yanlış ikiliğe, ikinci eleştiriye ise, toplumsal cinsiyet kavramının kadın ve erkek arasında iktidar ve tahakkümün aleyhine işleyen farklılıklarda odaklanmasına dayandırır (Marshall, 2005: 98).

Latince “aynı” anlamına gelen “idem” ve “tekrarlanarak” anlamına gelen “identidem” kelimelerinden türetilmiş olan kimlik kavramı, “insanların kim olduklarını ve kendilerini diğer insanlara nazaran nerede konumlandıklarını belirtmek için kullandığı kategoriler” şeklinde tanımlanabilir. Başka bir deyişle, kimlik insanlarla benzerlik ve farklılıklara işaret etmekte, hem aynılığı hem de farklılığı içermektedir (Varol, 2013: 43).

Bu makalede klasik dramaturgi tekniği ile Beyrut Yıkılıyoo oyununun incelemesi yapılırken konuyla ilgili bu açıklamalara ve kaynaklara atıfta bulunulacaktır.

Girişte söz edilen tanımlar bağlamında oyun incelemesine geçmeden evvel yazarın kişisel tarihinin anlatılmasının da çalışmanın anlaşılabilirliği açısından önemli olduğu düşünülmektedir.

2. Israel Horovitz

Israel Horovitz, Amerika’da, Wakefield, Massachusetts’te, Hazel Rose ve 50 yaşından sonra avukat olmuş bir kamyon şoförü olan Julius Charles Horovitz’in oğlu olarak 31 Mart 1939’da dünyaya gelmiş, New England kasabasında yetişmiş olan aktör, oyun yazarı, senarist ve yönetmendir. Yetmişten fazla oyun metni yazmıştır. On üç yaşında Simon & Schuster ¹ tarafından reddedilen ilk romanını, on yedi

¹ Bir Amerikan yayınevi.

yaşındayken de *The Comeback*² isimli ilk tiyatro metnini yazmıştır (Jacobs, 2007).

Horovitz'in resmi internet sitesinde de belirtildiği üzere; Londra'daki The Royal Academy of Dramatic Art (RADA)'da eğitim almıştır. İskoçya'da bulunan St. Andrews Üniversitesi'nde oyun yazarlığı, Columbia Üniversitesi ve Fransa'nın Ulusal Film Okulu olan La Fémis'te senaryo yazarlığı dersleri vermiştir.

NYC Barefoot Theatre tarafından öncülük edilen 70/70 Horovitz Projesi kapsamında ve Horovitz'in 70. yaş gününde başlayarak 31 Mart 2009- 31 Mart 2010 tarihleri arasında Horovitz'in 70 oyunu, dünya çapında 20'den fazla ülkede³ oynanmış ve/ veya okuma tiyatrosu olarak yapılmıştır. Ayrıca 70. yaş gününde Horovitz, Fransız tiyatro tarihinde oyunları en çok sahnelenen Amerikalı olarak *Commandeur* dans *l'Ordre des Arts et des Lettres* nişanına layık görülmüştür. Yanı sıra yazar, OBIE, Drama Desk Award, The American Academy of Arts and Letters, The Elliot Norton Prize gibi aldığı ödüllerle de dikkat çeker.

Horovitz, Gloucester Stage Company'nin kurucu ve New York Playwrights Lab'in de halen sanat yönetmenidir. Ayrıca İtalya'da bulunan ve sadece İsrail Horovitz oyunlarını oynayan *Compagnia Horovitz- Paciotto*'nun da yardımcı yönetmenidir.

Oyunları otuzdan fazla dile tercüme edilmiştir. Türkçe'ye ise 3 oyunu⁴ Özlem Turhal De Chiara tarafından çevrilmiş ancak henüz yayımlanmamıştır. Turhal De Chiara (2018) "Kâğıt fiyatları bu

² The Comeback 2007 yılında Suffolk Üniversitesi tarafından oynanmıştır (Jacobs,2007).

³ Nijerya, Benin, Yunanistan ve Gana Ulusal Tiyatroları da dâhil olmak üzere.

⁴ Line (Kuyruk), 6 Hotels (6 Otel), Stage Directions (Mizansen)

durumdayken yakın zamanda basılacağı da yok gibi.” açıklamasında bulunmuştur.

“Beyrut Yıkılıyoo” İsrail Horovitz’in “6 Otel” adlı toplu- kısa oyunlarından biridir. Horovitz, 6 Otel oyunlarının (Âşıklar ve Eğrelti Otları, Kâse Demişken, Beyrut Yıkılıyoo, Seçme Oyunu, Otel Oyunu, 2.Keman) 4 kişilik bir oyuncu topluluğu tarafından dönüşümlü oyunculuklar ile “bir oyun” gibi oynanmasını önerir.

3. Beyrut Yıkılıyoo

Beyrut Yıkılıyoo, 2006 Filistin ve İsrail Savaşı esnasında Beyrut’ta bir otel odasında yirmili yaşlarındaki dört gencin arasında geçmektedir. Oyunu bu atmosferde geçen Horovitz, Filistin ve İsrail Savaşı’nda taraf olmadığını ifade etmektedir (2018).

Masum insanlara bomba atan ya da kurşun sıkan kimse, hiçbir şekilde doğru ya da eylemlerinde haklı değildir. Bu sadece yanlıştır. Bütün dinlere aykırıdır. Savaşın çılgınlığı olmadan da hayat yeterince zor.

Oyun metninde, Protagonist yani ana karakter Benjy Gerson, yakışıklı ve güçlü bir öğrencidir. Golfe ilgi duymaktadır. New York City’de eyaletin kuzeydoğusunda yer alan Bronx bölgesindedir. Beyrut’taki Beyrut Amerikan Üniversitesi’nde 6 haftalık Arapça dil eğitimi almaktadır. Amerika’da ise Vermont Eyaleti’nde Middlebury Üniversitesi’nin Edebiyat Bölümünde okumaktadır. Yahudidir. Antagonist yani karşı karakter Nasa, Filistinli, türban takıp uzun koyu renk elbise giyen Müslüman bir kadındır. Filistin doğumlu olmasına karşın Massachusetts, Medford’ da büyümüştür. Beyrut Amerikan Üniversitesi’nde Benjy gibi dil eğitimi almaktadır. İngiltere Cambridge Üniversitesi’ne kısa bir ara vermiştir (Horovitz, 2008: 34-37).

Dramatik yapıyı başlatıcı eylem, Amerika hükümetinin, devam etmekte olan İsrail Filistin Savaşı sırasında, Amerikalı olup Beyrut'ta bulunan öğrencileri ülkeye geri alınana kadar can güvenlikleri için bir otelde toplamasıdır. Oyun metni, otel odasında naklini beklerken elindeki golf sopası ile golf turnuvası izleyen Benjy'nin bulunduğu odaya, Boston'lı, küçük ve bebeksi suratı olan, sırt çantalı, kasketli, yarı Yunan yarı İrlandalı Jake Feeny'nin girmesi ile başlar.

Olay örgüsü ve katalizör olaylar şöyle gelişir; Jake ile Benjy savaş uçağı ve füze sesleri arasında birbiriyle tanışıp, haklarında bilgi edinirler. Otel odalarının kapısı Nasa ve Sandy tarafından çalınır, önce yanlış odaya girdiklerini düşünen iki kadın odadan çıkar, bu sırada Benjy ve Jake kadınlar hakkında konuşup, birbirleriyle etnik kimlik tartışmasına girerler ve tekrar kapı çalınır, Nasa ile Sandy doğru odaya geldiklerini fark ederler. Genç öğrenciler birbirleriyle tanışmaya başlarlar. Bu sırada uçak, füze ve bomba sesleri gelmeye, ışıklar yanıp sönmeye devam ederken Nasa dışındaki bütün gençler başlarını koruyarak kendilerini yere atmaktadır. Zaten başlamış olan etnik kimlik tartışmaları iyice hız kazanmış şekilde devam eder, ta ki Benjy Nasa'nın terörist olduğundan şüphelenene kadar. Benjy, önce çantasının içinde düşüncesini kanıtlar bir nesne arar ve bu çantanın sahibi Filistinli kadın tarafından görülür. Sonra Nasa'nın üstünde fünye olduğunu söylemesi ile oyun dönüm noktasına ulaşır. Nasa'yı elindeki golf sopası ile öldürme tehdidi savuran Benjy, O'nun burkasını kaldırmasını ister. Benjy'nin öfkesi karşısında Nasa korkulu, Sandy ağlamakta ve Jake her ne kadar şoke olmuş olsa da Benjy'i durdurmaya çalışmaktadır. Nasa'nın korkusunun yerini cesarete bırakması çok sürmez ve Benjy'i tahrik ederek "Öldür beni, Yahudi! Öldür beni! Yap hadi!" der (Horovitz, 2008: 54). Nasa'ya Benjy'nin fiziksel bir zarar vereceğini düşünen Sandy kendisini ileri atarak Nasa'nın önünde eğilir ve kıyafetini yavaşça yukarı kaldırır. Nasa'nın üzerinde bomba değil Amerikalı genç kızların giydiği tipik, minik pembe kalpleri

olan sutyen ve külot vardır. Oyun peripetiesine yani tepe noktasına Nasa'nın oyunu bitiren tiradı ile ulaşır (Horovitz, 2008: 34- 57).

4. Israel Horovitz'in “Beyrut Yıkılıyoo” Oyununda Etnik Olguların Kadın Karakterler Arası Çatışmaya Yansımaları

Horovitz, Beyrut Yıkılıyoo oyunu ile yaşanmış bir olayı anlatırken aslında sosyolojik olarak da “etnisite ve cinsiyet” temaları üzerinde görüşlerini açıklamış denebilir. Yazar ile yapılan röportajda (Horovitz, 2018) kendisi bu temalar üzerine görüşünü “en saçma hatalar” olarak betimlerken şöyle örneklendirir:

...Hepimiz kendi zamanımızız...Toplumsal cinsiyet eşitsizliğinin ve ırkçılığın hayatın en saçma hataları olduğunu görmeye başladım. Bu şekilde düşünerek doğmadım. Kendi zamanımdaydım. Bunlar benim çözmem gereken sorunlardı...Küçük bir çocukken, babamın bana siyah insanların beyazlardan farklı koktuğunu söylediğini hatırlıyorum, kasabamdaki tek siyah aileden bir arkadaşım vardı (Johnny). Johnny ile ilk oynadığımda, onu kandırdım ve koklayıp “babam yanılmıştı o herkes gibi kokuyor” diye düşündüm. Bu sembolik olarak benim yaşamdaki insanların deneyimlemesi gereken-gerekmeyen bir öğrenme sürecidir.

Beyrut Yıkılıyoo oyun metninde ise yazar, etnik kimlik çatışmasını ilkin Jake ile Benjy arasında “Yahudiler mi, İsrail mi?” sorusuyla verirken, teolojik çatışmanın da kapılarını aralıyor denebilir. Oyun metni ilerlerken bu teolojik çatışma Müslüman ve Yahudi çatışması haline bürünür, belli başlı terör örgütlerinin müsebbibi olduğu “bütün Müslümanlar teröristtir ya da terörist olabilirler” görüşünün de trajik çatışmayı kendiliğinden var ettiği düşünülebilir. Horovitz (2018) ise bu karmaşayı şöyle açıklıyor:

...Oyunum “Beyrut Yıkılıyoo”⁵ oldukça güncel. Birçok Amerikalı 11 Eylül saldırısının ardından tüm Müslümanlardan nefret ediyor gibiydi, ben bundan dolayı dehşete kapılmıştım. Nasa dininden daha fazla bir şey için saldırıya uğramış olan bir Müslümanın temsilcisi olmaktan çok bir metafordan ibarettir. Nasa’yı kasıtlı olarak, Müslüman, tipik Amerikan öğrencisi olarak yarattım. O köklerini ve mirasını keşfetmek için Beyrut’taydı. O, muhtemelen diğer Müslüman öğrencilerle Beyrut’ta görüşerek, onların önyargıları hakkındaki ifadelerini dinliyordu. Ayrıca, kasıtlı olarak karakterimi genç bir kadın seçtim, genç bir erkek değil. Oyunda karşı karşıya kaldığı aşağılamalar, inancının ötesine geçip, kadın-erkek politikası halini alıyordu.

Kadın- erkek politikasından hareketle, oyunun hamartiasına⁶ karşılık gelen eylem için Benjy tarafından, etnik kimliği ve dini inancına hizmet eden kıyafeti sebebi ile Nasa’nın terörist ilan edilmesi, kişisel eşyasının izni dışında şiddet uygulama tehdidi ile karıştırılıp bir çeşit tacizde bulunulduktan sonra oyundaki diğer kadın karakter Sandy’e hem cinsini iç çamaşırları ile bırakmasının sağlanması söylenebilir. Sandy’nin ve Jake’in, Benjy’i düşündüğünün yanlış olduğuna ikna çabaları acı sona sürükleniş olan anankeyi geciktiren unsur olarak ele alınabilir. Ancak oyunun çevirmeni Özlem Turhal De Chiara (2018) bu konuda şöyle düşünmektedir: “...dışarıda bombalar patlarken ve Nasa bu kadar direkt bir şekilde Benjy’yi sözleriyle tahrik etmişken Sandy de Jake de Benjy’nin uygulaması hayli yüksek olan fiziksel şiddetinden Nasa’yı korumaya çalışıyorlar.” Turhal De Chiara’nın

⁵ Horovitz, röportajda oyunun orijinal ismi olan “Beirut Rocks”ı kullanıyor fakat röportajı çevirirken Özlem Turhal De Chiara’nın tercüme ettiği halini tercih ettim. Turhal De Chiara, oyun ismini Beyrut Yıkılıyoo olarak tercüme etmesini şöyle açıklıyor “rocks’ın Türkçede ‘yıkılıyoo’dan daha uygun bir karşılığının olmadığını düşündüğümden. Beyrut o dönem hem eğlenceden hem de bombalardan gerçekten yıkılıyordu.” (2018)

⁶ Tragedyada, durumu sezmemekten, anlayamamaktan doğan yanılma ve onun gelişmesi; Aristoteles’e göre tragedyadaki çatallaşmanın nedeni bu yanılmadır (Taner, And, Nutku, 1966 :46).

bu yaklaşımı üzerinden Nasa'nın da Benjy'nin de ve hatta Sandy ile Jake'in de hybrislerini oyun metninde görmek mümkündür. Nasa'nın ve Benjy'nin kendi inandıklarından vazgeçmemesi aynı noktada iki farklı hybris⁷ olarak nitelendirilebilir. Oyunun çevirmeni şöyle eklemektedir (Turhal De Chiara, 2018):

Nasa ve Benjy'nin benzer birçok yanı var. Biri doğduğu etnisiteyi kutsayarak başarısız akademik hayatının acısını hafifletiyor diğeriye yaşadığı ağır travmanın öfkesini ona bu acıyı yaşatan etnik grubun tümüne yansıtıyor. İkisi de sıkıntılı.

Nasa'nın eylem çizgisi bu süreçte ne kadar kışkırtıcıysa da üç insan hangi koşulda olursa olsun tek bir insanın üstesinden gelmeye çalışıyorsa, buna ne amaca hizmet ettiğine bakmaksızın terör demek yanlış olmaz. Korku Kültürü kitabında Furedi (2014: 37-38) güvenliğinin yüceltilmesinin insanın potansiyeli ile ilgili son derece karamsar bir yaklaşımı yansıttığından bahsederken önlem almada ısrar edenlerin sonuçları önceden göremediği iddiası ile bağlantı kurar. Furedi, Beck'in "tehlikenin kaynağı artık cesaret değil bilgidir" ifadesini referans alarak, bilginin tehlikeye eş olmasının insanların kendi davranış sonuçlarını kontrol etme yeteneğinin olmadığı anlamına geldiğini anlatır. Bu noktada Benjy'nin, Nasa'yı terörist olarak görmesi veya onun terörist olabileceğinden korkması temelde karşısındaki hakkında şahsi bilgilere sahip olması olarak yorumlanabilir.

Durum ile ilgili alt metin okuması yapılır ise, bu kısa oyunda "Erkek Hegemonyası" Sandy üzerinden verilmiştir diye düşünülebilir. Çatışmanın başladığı anlarda Sandy'nin Jake ile birlikte Benjy'e karşı gelen tutumu, Benjy'nin Nasa'yı golf sopası ile öldürme tehdidi üzerine Sandy cephesinde itaat ile sonuçlanmaktadır. Sandy, Arap veya Müslüman değildir. Fakat kadındır ve başka bir kadının kendisi

⁷ "Küstahlık ve haddini bilmemenin kişileştirilmiş formudur." (Özhan Öztürk, 2017)

karşında iç çamaşırı ile durmasında bir sakınca görülmemektedir. Frank Furedi'ye göre (2014 :222); “bir toplum sorun yaşadığı dönemlerde ahlakçılık yapmaya başlar.” Bu bağlamda toplumun en küçük üyesi insan yani oyunda “Benjy”, bir sorun yaşadığında yani “Nasa'nın terörist olma korku ve şüphesinde”, ahlakçılık yapmaya yani “kadını kadına soydurma” eylemine başlar. Yine Furedi'ye göre “...Mağduriyetin dayandığı temel sizin ne yaptığınız değil, size ne yapıldığıdır.” (2014 :236). Matematiğinden ilerleyecek olursak Sandy'nin hem oyundaki mağdur kişi olduğunu hem de istemli yahut istemsiz kendi hem cinsini küçük düşürerek erkek hegemonyasına hizmet ettiğini söylemek yanlış olmaz. Horovitz, bahsi geçen cinsiyet eşitsizliği kavramında gelecek günlere umutla bakarken bu yanlışın bir tek koşulda düzelebileceğini söylüyor (Horovitz, 2018):

...Cinsiyet eşitliği doğru ve gereklidir... Toplumsal cinsiyet eşitliğinin yakında gerçekleşeceğine inancım var... Bir gün bu değişimin dünya çapında geleceğine eminim. Kadınlar cinsiyet eşitsizliğini kabul etmeyi reddettiklerinde değişim gelecek. Ama daha önce değil.

Oyun metninde, seyircinin kendini Nasa'nın yerine koyması ile meydana çıkan korku ve acıma duyguları katharsis⁸ olarak düşünülebilir. Oyun metninin bütününde biçimden içeriğe ve hatta söyleme kadar harmonia⁹ mevcuttur. Özlem Turhal De Chiara (2018) oyundaki bu harmonia'yı şöyle tarif etmektedir:

Bu oyun hem aşırı sağcı, ırkçı, kafatasçı, cinsiyetçi hem de barışçıl, etnik kökene ve cinsiyete göre insan değerlendirmenin yanlışlığını savunan

⁸ Seyircilerin olmayacak tutkularından arınmaları. Bu da ancak duyulan korku ve acıma duygusunun uyandırılmasıyla olabilir. Aristoteles'in “Poetica” adlı eserinde kullandığı bir terimdir. Dehşet ve acıma duygularının seyirciyi içsel bir arınmaya götürdüğünü önerir (Taner, And, Nutku, 1966: 56).

⁹ Uyum/ ahenk tanrıçasının adı olup Ares ile Aphrodite'nin kızıdır (Özhan Öztürk, 2017).

bir yönetmen için yeterli malzemeye sahip. Nasıl yönetilirse mesajı da o şekilde güçlü verir. Basit bir soru etrafında dönüyor oyun aslında ‘Tam olarak neye karşı olduğunu biliyor musun?’ davayı ne kadar ve neyle savunuyorsun?

Horovitz (2018) ise konu eksenindeki röportaja son olarak şunları eklemektedir:

İnsanların zamanlarının olduğunu tekrarlamak istiyorum. Benim yaşamdaki erkekler, cinsiyet eşitliğinin yanlış olduğunu ya da kadınların cinsel nesnelere olmadığını düşünerek büyümemişlerdir. Yeniden gençliğimde kadınlara karşı davranışlarım için özür dilemek zorundayım.

80 yaşına girmek üzere olan Horovitz, ideallerimiz için doğmadığımızı, onlara doğru büyüdüğümüzü de yanıtına eklerken, 40 yıl içinde gerekli aydınlanmanın yaşanacağına olan inancını da dile getirmiştir. Yaşam boyu değişim ve olgunlaşmanın sürebileceğini ve hayat hakkında umut olan şeyin de bu olduğunu ifade ederken kişisel tarihinden de söz edilen Horovitz’in gerek oyunu Beyrut Yıkılıyoo’da gerekse röportajında verdiği cevapların aynı potada eridiğini söylemek yanlış olmayacaktır.

5. Tartışma ve Sonuç

Sonuç itibarıyla bu çalışmada, Beyrut Yıkılıyoo oyunu üzerindeki bu dramaturgi çalışması, kadın sorunu ve etnik kimlik problemleri ve aynı zamanda birçok çatışma noktasını ele almıştır. Horovitz’in röportajında cinsiyet eşitsizliğine ve etnik kimlik ayrıştırmalarına nasıl karşı durduğunu dile getirmesine rağmen, geçmişte kadınlara kötü davrandığını da ifade etmiş olması hatta siyahi bir arkadaşını koklayarak beyazlardan farklı kokup kokmadığını anlamaya çalışmış olması çelişkisi ile örülü özel ifadelerini de bu makalede görmek mümkün. Çalışmanın, Türkiye’de daha önce oyun metni akademik

anlamda ele alınmamış Israel Horovitz'i ve oyunlarını tanıtmaya niteliği ile alana hizmet etmesi planlanmıştır.

Oyun, çevirmenin de dediği gibi nasıl yönetildiğiyle ilintili olarak istenilen sonuca hizmet eder. Neye karşı olduğun ve davayı ne şekilde savunduğun bu oyunda büyük önem arz etmektedir. Okuyucu ve/veya izleyici, yaşanan her an için geçerli olan, kişinin durduğu nokta ekseninde ister Nasa gibi yaşadığın sıkıntıların öcünü almaya çalış, ister Benjy gibi etnik kökeni ve inancı sebebiyle karşındakini yargıla, ister Sandy gibi rızan dışı cinsiyetçilik eylemine zorlan, ister de Jake gibi hareketsiz kalıp söylemlerle doğruyu göstermeye çalış fark etmez. Davranışların yaşayacağın anı şekillendirecektir diyen bir oyun metni ile karşı karşıya kalacaktır diye düşünülebilir. Oyun metnindeki karşıtlıklar, yazarın kişisel tarihini değerlendirip, röportajında verdiği cevapları okuyan kimse için benzer çelişkileri barındırıyor olmasından ötürü farklı rejî fikirleri de doğurabilir.

Bu bağlamda metinde, başlangıçta belirtilen; cinsiyet sorunları ve etnik kimlik dayanakları dramaturjik açıklama, eleştiri, tanıtım ve bilgilendirme yöntemleri ile irdelenmiştir demek yanlış olmayacaktır.

Kaynakça

- Baca, M. (2013). *Kod Adı: Gazeteci*. İstanbul: Truva Yayınları.
- Dimitrius, J.E. *İnsanları Okumak (Orijinal Adı: Reading People)*. B. Toksöz (Çev.) İstanbul: Koridor Yayıncılık
- Eliuz, Ü. (2011). *Cinsel Kimlik Paniği: Kadın Olmak*. Turkish Studies- International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic Volume, 6/3. İçinde (221-232).
- Encyclopaedia Britannica, 2018, Erişim Tarihi: 20.12.2018, <https://www.britannica.com/art>
- Furedi, F. (2014) *Korku Kültürü Risk Almanın Riskleri (Orijinal Adı: Culture of Fear- Taking and the Morality of Low Expectation)*. B. Yıldırım (Çev.) İstanbul: Ayrıntı Yayınları.
- Horovitz, I. (2008). *6 Otel*. Ö.Turhal De Chiara (Çev.). Yayımlanmamış Oyun.

- Horovitz, I. Aktaran: Gümrükçü, S. “*Israel Horovitz’in Beyrut Yıkılıyoo Oyununda Etnik Olguların Kadın Karakterler Arası Çatışmaya Yansımaları*” konulu kişisel röportaj. 15.11.2018. İstanbul.
- Israel Horovitz Resmî Sitesi. Erişim Tarihi: 14.11.2018, <http://www.israelhorovitz.com>
- İncesulu, F.T. (1996). *Ethnicity in the Modern American Theatre: History and Memory in the Plays of Anna Deavere Smith, August Wilson, Wakako Yamauchi and Israel Horovitz*. Doktora Tezi. Ege Üniversitesi. Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Marx, K. (2014) *Yahudi Sorunu*. M.İ. Erdost (Der.). Ankara: Sol Yayınları.
- Meinhof, U.M. (2014) *Protestodan Direnişe*. L. Konca (Çev.) İstanbul: Sel Yayıncılık
- Nutku, H. (2017) *Dramaturgi*. Eksik Parça Yayınları
- Özhan Öztürk, “Mitoloji Sözlüğü” 2017, Erişim Tarihi: 20.12.2018, <http://ozhanozturk.com/2017/10/14/yunan-mitolojisi-sozlugu-h>
- Sosyoloji Sözlüğü- Gordon Marshall, Erişim Tarihi: 14.11.2018, http://www.academia.edu/29383430/Gordon_Marshall_-_Sosyoloji_Sözlüğü
- Susan Jacobs, “*Israel Horovitz on Art and Religion*” Başlıklı 05 Eylül 2007 Yayımlı Yazısı, Erişim Tarihi: 12.12.2018, <http://wakefield.wickedlocal.com/x477566936>
- Taner, H., And, M. ve Nutku, Ö. (1966). *Tiyatro Terimleri Sözlüğü*. Ankara Üniversitesi Basımevi: Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Turhal De Chiara, Ö. Aktaran: Gümrükçü, S. “*Israel Horovitz’in Beyrut Yıkılıyoo Oyununda Etnik Olguların Kadın Karakterler Arası Çatışmaya Yansımaları*” konulu kişisel röportaj. 24.11.2018. İstanbul.
- Türkiye Büyük Millet Meclisi [TBMM], Erişim Tarihi: 14.11.2018, <https://www.tbmm.gov.tr/komisyon/insanhaklari/pdf01/203-208.pdf>
- Varol, S.F. (2013). *Kültür Endüstrisi Bağlamında Cinsiyetçi İdeoloji ve Kadın Kimliğinin İnşası*. Doktora Tezi. İstanbul Üniversitesi. Sosyal Bilimler Enstitüsü.

